

Załącznik M.

Raport z procesu konsultacji eksperckich

Forma: Konsultacje online (obieg dokumentów, uwagi w trybie śledzenia zmian, korespondencja mailowa)

Cel: Weryfikacja merytoryczna, redakcyjna oraz strategiczna wersji roboczej raportu przed publikacją.

1. Przebieg procesu

W dniach 4-8 grudnia 2025 r. wersja robocza raportu została przekazana kluczowym interesariuszom ekosystemu innowacji (uczestnikom wcześniejszych warsztatów oraz przedstawicielom instytucji partnerskich). Celem tego etapu była walidacja przyjętych rekomendacji (tzw. *sanity check*) oraz wyłapanie ewentualnych błędów merytorycznych.

W procesie konsultacji udział wzięli m.in.:

- **Ireneusz Górniorok** (allwith.ai, praktyk wdrożeń AI)
- **prof. dr hab. Marek Sikora** (Dyrektor Centrum Badawczego Informatyki, Łukasiewicz – AI / Politechnika Śląska)
- **dr Jacek Woźnikowski** (Dyrektor Departamentu Rozwoju Społeczno-Gospodarczego i Współpracy GZM)

2. Szczegółowa specyfikacja rekomendacji wdrożeniowych (Bank wiedzy)

Poniższa sekcja stanowi **operacyjne rozwinięcie strategii**. Ze względu na decyzję o utrzymaniu ogólnego charakteru Raportu głównego, poniższe uwagi Ireneusza Górnioroka (allwith.ai) zostały wydzielone jako **baza wytycznych do etapu implementacji (2026+)**. Stanowią one gotowy plan operacyjny dla przyszłego Biura danych GZM.

A. Obszar: Operacyjnalizacja i ROI (Finanse)

Ekspert wskazał na konieczność przejścia z modelu "policy" na model "business case". Zdefiniowano konkretne parametry sukcesu:

1. Model "Quick wins & real ROI":

- Zamiast abstrakcyjnych celów na 2030, wdrożenie w pierwszych 12 miesiącach **3**

- konkretnych zbiorów danych** (np. finanse publiczne, demografia, inwestycje infrastrukturalne).
- Uruchomienie **3 przypadków użycia (use cases)** z mierzalnym zwrotem z inwestycji. Przykłady narzędzi:
 - *Budget Benchmarking Assistant* (porównywanie wydatków gmin).
 - *Investment Tracker* (monitoring postępów inwestycji).
 - *Budget Allocation Advisor*.
 - **Cel:** Zwrot z inwestycji (payback) w horyzoncie 12 miesięcy.
2. **Zarządzanie ryzykiem ("Kill switch"):**
- Wprowadzenie sztywnej procedury wygaszania pilotaży. Jeśli projekt nie przynosi założonych efektów po **6 miesiącach**, jest automatycznie zamknięty, aby nie generować kosztów utrzymania (tzw. "zombie projects").
3. **Timeline:**
- Odejście od harmonogramu kwartalnego na rzecz miesięcznego (M1-M3, M4-6) w planach wdrożeniowych poszczególnych narzędzi.

B. Obszar: Struktura kadrowa (GZM Data Office)

Zdefiniowano precyzyjne zapotrzebowanie kadrowe i budżetowe niezbędne do uruchomienia profesjonalnego biura danych (jako rozwinięcie rekomendacji o "Opiekunie danych").

- **Proponowana struktura zespołu (Minimum viable team):**
 - **CDO (Chief Data Officer):** 0.5 FTE (pół etatu) – nadzór strategiczny.
 - **Data engineers:** 2 FTE – techniczna integracja danych z gmin.
 - **Data analyst:** 1 FTE – tworzenie raportów i wsadów do AI.
 - **Change manager:** 0.5 FTE – zarządzanie adopcją w urzędach.
- **Szacowany budżet płacowy:** ok. **600 000 PLN / rok.**

C. Obszar: Strategia adopcji (Ludzie)

Wskazano, że technologia jest najprostszym elementem transformacji. Kluczem jest przełamanie oporu ludzkiego poprzez ustrukturyzowany proces (change management):

- **Faza 1 (Innovators - ok. 10 osób):** Warsztaty typu "hands-on", współtworzenie rozwiązań (*co-creation*).
- **Faza 2 (Early majority - ok. 50 osób):** Format "Lunch & learn", program ambasadorów zmian (*Champions program*).
- **Faza 3 (Late majority - ok. 200 osób):** Szkolenia obligatoryjne wsparte elementami grywalizacji (*gamification*), aby zmniejszyć lęk przed technologią.

D. Obszar: Ekosystem (GZM jako builder)

Metropolia powinna wyjść z roli "konsumenta" technologii i stać się "kreatorem rynku". Zaproponowano konkretne mechanizmy:

1. **GZM AI Challenge (Konkurs dla startupów):**
 - Formuła: 5 wyzwań zdefiniowanych przez gminy (np. *Smart permits, Citizen*

- engagement) + konkurs w stylu "Shark tank".
- Nagroda: Pula 300 tys. PLN + gwarantowany płatny pilotaż w jednej z gmin.
 - Partnerzy: AI Miners, Silesian Startup Foundation, Politechnika Śląska.
2. **Certyfikacja "Silesia AI-Ready" (System motywacyjny dla gmin):**
- **Bronze (Beginner):** 1 wdrożenie, podstawowy governance, 5 przeszkolonych pracowników.
 - **Silver (Adopter):** 3+ wdrożenia, zintegrowana platforma danych, API.
 - **Gold (Leader):** 5+ wdrożeń, mierzalne ROI, mentorowanie innych gmin.
 - **Benefit:** Prestiż, priorytet w finansowaniu metropolitalnym.
3. **Sister City Mentoring:**
- Program "peer-learning", gdzie gmina zaawansowana (mentor) wspiera gminę początkującą (mentee) w 3-miesięcznym cyklu wdrożeniowym.
4. **Playbook open-source:**
- Publikacja po 1. roku dokumentu "How to run AI in your city" na licencji Creative Commons, pozycjonująca GZM jako lidera myśli (thought leader) w UE.

E. Obszar: Metodologia i standardy

- Rekomendacja partnerstwa z **DAMA Poland** (Data Management Association).
- Wykorzystanie standardu **DMBOK** jako ramy dla Data Governance.
- Certyfikacja **CDMP** dla kluczowych kadr (Opiekunów danych).
- Szacowany koszt partnerstwa/doradztwa: ok. 40 tys. PLN/rok.

3. Pozostałe uwagi (instytucjonalne i zarządcze)

- **Prof. Marek Sikora (Łukasiewicz – AI):** Zgłoszono uwagi porządkujące tytuły naukową oraz afiliacje kluczowych ekspertów. Uwagi zostały w całości uwzględnione w treści Raportu głównego w celu zachowania rzetelności akademickiej.
- **Jacek Woźnikowski (GZM):** Uwagi dotyczyły precyzji zapisów o roli GZM jako integratora oraz spójności z terminologią administracyjną. Zostały one nанiesione bezpośrednio na tekst Raportu głównego.

4. Podsumowanie wpływu na dokument końcowy

Proces konsultacji doprowadził do strategicznej decyzji o **dwupoziomowej strukturze dokumentacji**:

1. **Raport główny:** Pozostaje dokumentem kierunkowym (*Policy paper*), wyznaczającym cele strategiczne i ogólne ramy działania, bez wchodzenia w mikrozarządzanie kadrowe czy budżetowe (uwagi redakcyjne i merytoryczne uwzględniono).
2. **Załącznik wdrożeniowy (Niniejszy dokument):** Szczegółowe uwagi Ireneusza Górnika (sekcja 2) zostały w całości zachowane w niniejszym załączniku. Stanowią one **rekomendację do opracowania Szczegółowego planu operacyjnego (SPO)** w I kwartale 2026 roku, bezpośrednio po przyjęciu Raportu głównego przez Zgromadzenie GZM.

Dzięki takiemu podejściu Raport główny zyskał na czytelności dla decydentów politycznych, a Zespół wdrożeniowy otrzymał gotowe, zweryfikowane przez rynek wytyczne techniczne.